

ДУШАН ЈОВИЋ, БЕОГРАД

*СЕМИОТСКЕ ОСНОВЕ ПЕСНИЧКОГ ЈЕЗИКА
РАДОВАНА ЗОГОВИЋА*

Књижевна критика је не једном изрицала своје судове о вредности поезије Р. Зоговића. Узгред је говорено и о његову језику. Изрицала их је, најпре, у разним временима, што је само по себи нормално. Та поезија је дуго трајала и траје независно од разних прекида и разних недаћа кроз које је писац пролазио.

Зоговић је у нашем књижевном животу био активан више од педесет година. Истицање времена као битне чињенице у његову стваралаштву битно је и за разумевање уметничких квалитета самога уметничкога дела, али и још више — какав је однос других према писцу и његову делу. У том смислу би се могла издвојити четири раздобља:

1. Почети бављења књижевношћу, укључивање у токове тзв. социјалне литературе и борби на књижевној левици. Зоговићево учешће у револуционарном раду и рату.

2. Време кад је Зоговић једна од водећих личности у нашој култури.

3. Политички пад и све што тај чин обавезно прати у нашим условима у дато време.

4. Поступно, па све шире поново укључивање у токове наше литературе.

Потпунија синтеза Зоговићева уметничкога рада од књижевне критике и историје захтевају да се управо о времену води рачуна. Тиме би се могло објаснити много што што се самога Зоговићевог рада тиче, али и много што шире од тога.

Што се лингвистичкога приступа тиче, дате опорне тачке су маргиналнога значаја, мада не и посве занемарујуће. За лингвистичку оцену битније су неке друге вредности, па ће се о њима и говорити. У осталом, књижевно теоријски и лингвистички приступи књижевном тексту су различити, мада се обавезно у неким параметрима секу. Затим, компетенције лингвистике су, пре све-

га, језик књижевнога дела. У овом конкретном случају битна полазишта су следећа.

1. Животна и идеолошка опредељеност писца. У Зоговићевом случају ова чињеница је од изузетне важности и битно је утицала на карактер и структуру његовог песничког језика.

2. Избор основног језичког кода на којем израста његова песничка надградња.

3. Песничка комбинаторика, њена индивидуалност и њене лингвистичке особености.

О животној и идеолошкој опредељености Р. Зоговића у различита времена различито је и писано. Између осталих, врло убедљиву оцену дао је Василије Калезић, који каже следеће:

„Пјесник Радован Зоговић гледао је на вриједности живота онако како се гледало у његовој Црној Гори и у најбољим дјелима са њеног тла: *имати јуначки понос, чувати образ, бити частан, жељети племенити подвиг, вјеровати да су појединац и колектив једно, знати да су љубав и мржња обухватни, схватити да су слобода и издаја пратиоци побједа и пораза*“¹⁾ (Подвукао Д. Ј.).

Оставимо по страни колико су ове вредности иманентне само људима црногорског тла. Остаје чињеница да су у великој мери примерене управо Зоговићу као човеку и уметнику.

Остаје, затим, свугде стамено уверење његово да је у основи свега борба, да она мора имати јасно одређени циљ, да се њој мора без остатка и њеним успесима радовати и њене успехе уметнички исказати. Уосталом, примерима Зоговићеве поезије најлакше је дате наводе потврдити. У песми „*Дух једнога града*“, у дивној метафори песник назире визију победе и свом силином своје богате уметничке личности исказује њену снагу:

*„У поноћ, на ставама мирним, згусне се, као катран, вода
Умире на њој посљедњи жути блијесак.*

— — —

*У поноћ — град се отвара као разбојнички замак,
у поноћ Дух града, бронзани Побједник, силази с постоља.*

*Тихо. Улицом тече, као ријека, тама.
Он краче. Крачу металне кундак-ноге.
У црним грудима бије блиндирано срце-каса.
Шешир — оловно кубе храма. —
Напријед! Он краче. За њим вјерни чувари — двоноге доге.*

Песника импресионира снага која израста у условима крајње оскуднога тла. Импресионира га способност живота да избори своје постојање и егзистирање, нпр. у песми „*Јабука на вјетру*“.

*...„А тло је, испод ње, тло је соком
оскудно, сухо — завичајна стрмина каменита.*

¹⁾ Поезија Радована Зоговића. „Жилама за камен. Титоград 1969, 51.

*А она некаквом снагом да коријењем проникне дубоко,
да соком дубинским до вршка гране пита.*

*И пулолке зачне. А кад их мукотрпно, ипак зачне,
с пољане вјетрометне размахују се буре ледне.*

*И она мира нема — да пулолак, успаван, споља начне,
да у сну цвијета, да у свитање плод заметне.*

Борба и радник су, по правилу — жиљна поља његове поезије, поред других. У песми „Руке због којих патим“.

*„О, руке, уморне, свезане, очинске, радничке руке.
Руке, руке, што стежете ми срце кô лимун несазрели.*

Свака борба претпоставља одлучност и снагу која ће обезбедити успех. Отуда у поезији овакве врсте, по природи ствари, лексички скупови који су битни носиоци песничких информативних вредности садрже се од семантички јак и х, функционално ефектни х речи. О томе, у Зоговићевој поезији говоре, у осталом, наслови појединих песама или циклуса а и збирки, нпр.

*Жилама за камен.
Пламени голубови.
Руке због којих патим.
Пркосне строфе.
Парола на зиду.
Црне коњице.
Стријељаној Ани студенткињи.
Бесмртност ткаље.
Пуста стада.
Црна срамота. итд.*

Сваки наслов је синтагма. Готово свака синтагма се лако може трансформирати у реченицу. Свака дата конструкција је метафора. Свака метафора имплицира далеко ширу садржину. И даље, сви ови и други наслови носе и идеолошки набој. Ево, само једног примера за сада.

*„О руке, уморне, свезане, очинске, радничке руке,
разнесене животом, као гавраном,
по друмовима, по друмима, по плочницима,
по рудокопима, по орањима, подно димњака.*

— — —

Руке, руке, што стежете ми срце кô лимун.

У овој својој идеолошкој одређености, коју је прихватио као судбину. Зоговић остаје доследан до краја живота. И без обзира

на то колико овакав тип опредељивања и изјашњавања, у условима далеко теже, боље речено, сложеније борбе, изгледа превазиђен и наиван, стихови којима је то исказано не остављају човека равнодушним. То значи да остају да трају, да живе у другим временима. Све је, уосталом, дубоко искрено, дубоко уграђено у један систем мишљења, у начин живљења и делања.

У поезији Р. Зоговића идеолошко није искључило лирско, естетско. Напротив, једно и друго се укрштају. Дају веома успели систем релација у неким случајевима. Естетско и лирско помажу да се идеолошко прими што ефектније срцем и разумом. Било би неправедно рећи да лирско има само помоћну функцију. Оно је иманентно Зоговићевој поезији у целости. Што он естетско операционализује, друго је питање. Историјске околности и лична опредељеност писца су наметнули такав став. Зоговић настоји све осмислити. Он се бори против тога да естетско буде само празна комбинаторика, без ослоња на нешто одређено, на неки циљ. Будући истраживачи ће свакако показати карактер тих спојева, њихове узроке и домете. Међутим, нико не може оспорити да писац све што песнички каже не заснива на дубоко проживљеном, истински искреном.

Већ је речено да и сами наслови показују шта се може очекивати од песме. Поред идеолошког набоја, у наслову се неретко налази и лирски наговештај или синтеза, нпр.

*Мртва природа
Голубови
Метохијска љетња киша
Јаблан под прозором
Куполе у куполи неба
Покисли платан.*

Метафорика Р. Зоговића је потпуно у складу са његовом изузетном песничком и људском снагом. Његов песнички исказ утемељен је на јаким садржинама. Уткивао је у њих своју снажну, врло самосвојну личност. То показује готово свака његова песма. И само неколико стихова из споменуте песме „Дух једнога града“ то врло убедљиво показују:

*„Он краче. Руке му мокре од крви облака и земље. —
Клизи крвава киша низ бедра бронзана и гола.
Сјенка његова пузи, по свему, густа и тешка као смола. —*

Синтагме *крв облака, крв земље, крвава киша, бедра бронзана и гола, сјенка густа, сјенка тешка, сјенка као смола.* Свака од оваквих и сличних конструкција удара по сензитивним центрима, намеће се, не дозвољава равнодушност, не дозвољава да буде прескочена. И то је сигуран знак велике песничке вредности.

Ритам песме је прилагођен садржини, готово увек. Метафора је згуснута, моћна. Зоговић своју метафору понекад гради ве-

зивањем речи које на само њему својствен начин конституишу снажну и убедљиву песничку слику. Понекад су такве конструкције спој двеју речи које означавају један појам нпр. *кундак-ноге, срце-каса, шешир-оловно кубе храма* итд.

Р. Зоговић људски саосећа, лирски исказује свој став према обесправљеном, према раднику, према неслободи, према свему и свакоме ко је угрожен. Он верује у своју визију слободe. Песнички је дефинише. Бори се за њу и пером, и оружјем. Ко зна да ли се и како ли се у њему ломило кад се родила сумња у неке идеале, рушећи један вештачки и силом наметнути мит. Међутим, независно од тога, стихови су остали као сведочанство једнога времена и у том времену једног искреног човека.

У циклусу „*Диверзија суза*“ налази се и песма „*Најдужа Цесарчева ноћ. Најспорије свитање*“. Каква је то само тужбалица песника због смрти песника. И више од тога. Песма дубоком осећајношћу и проживљеношћу говори својим језиком о једном црном времену, пуном крви и неизвесности. Стихови то време и песниково расположење показују боље од било какве посредне интерпретације.

„*Тај остатак ноћи никада више неће нестати, не бар потпуно*“.

Песник је утучен, али не дозвољава да буде дотучен. Он истински пати, пати готово до безнађа:

„*Земљо, земљо моја, идје сузе своје да исплачем,
идје сузе за непоновљивим човјеком да исплачем*“.

Песник плаче, али Р. Зоговић не да да ноћ све прекрије, да заувек остане тама. Вероватно зато у првом стиху и додаје:

„*остатак ноћи неће нестати, не бар потпуно*“.

Р. Зоговић је увек јасан. И Милован Данојлић је изванредно ценио и то својство Зоговићеве поезије:

„*Коју год песму Зоговићеву да прочитате, увек знате: зашто је написана. Постоји увек, тако рећи, материјални повод, незаобилазни подстицај, око кога се кристалишу речи*“²⁾.

Можда би овој оцени ваљало додати и следеће. Зоговић дубоко, до трагичности, верује у оно што каже. Чак и онда кад је нешто историјски спорно, посматрано из интереса других људи, из другог угла или друкчије историјске перспективе, нпр. у песми

БОЛНИЦА У ЈУЛСКОМ ЈУТРУ

*На дан приступања
Балтичких земаља СССР.*

За жар овог срца,
за плам овог даха

²⁾ Зоговићев *furog poëticus*. Борба, 27. март 1966.

у јутро
     ово
         нема топломера.
 Баци листу.
     Пиши
         црту мога огња
 по зиду облакодера!

 Јутрос —
     не болујем.
         Јутрос митингујем.
 Одзвања соба.
     Лепршају књиге.
 Докторе,
     кад спустиш прст на моје било —
бићеш на билу Риге.

 О постељу моју
     данас Балтик бије.

 Ја сам
     град бунтовник
         на бијелој плочи.
 Заставе над срцем.
     Испод чела скачу
 ватроскоци-очи.

Песникова унутрашња температура, вероватно стварна, силно је подигнута спољашњим догађајима. Одушевљење је достигло ступањ егзалтације. До трагичности је тужна једностраност вере и снага стихова. Какав несклад између једног и другог.

О постељу моју
     данас Балтик бије.
 У јутро
     ово
         нема топломјера.
 Црту мога огња
     пиши рефлектором.

У овој и неким другим песмама форма прати унутрашња доживљавања. Можда је само случајност што форма подсећа на сличне моделе поезије Мајаковскога. Слична расположења и сличне ситуације могу произвести и сличне песничке облике. Међутим, било како било, сличност не умањује уметнички домет Зоговићеве поезије. У сваком случају, форма Зоговићеве поезије је врло разноврсна, има посебну семиотску функцију и заслужује посебна истраживања.

Политизована и идеолошки ангажирана уметност увек је у опасности да буде недоречена, једнострана. И нарочито — да у другим временима буде оспорена њена вредност. Више изгледа увек има поезија која носи општељудске поруке, мада и онај први тип може имати ову димензију. Уосталом, поезија која тежи универзалним људским идеалима никада и не може бити у колизији са стварно напредним и хуманим идеолошким опредељењима. Ако са тог становишта оцењујемо Зоговићеву поезију, онда остаје бар једно сигурно и неспорно: дубока искреност и неспорна лиричност, лингвистички веома оригинална. Остало је и изван наше компетенције да оцењујемо.

И у неким другим песмама форма је на некакав начин израз унутрашњих покрета и песникових осећања. Она свакако није само жеља за посебношћу, оригиналношћу. Нпр. У песми „Другу у тамници“

На глежње твоје пале су *негве*
и *реже*
стежући
гњати.

Пале су негве, кораци стали,
ал' *путеви твоји,*
путеви гранати,
путеви су нам остали!

Строфе су заиста *п р к о с н е*, и пуне вере, и љубави људске. Снажном метафором песник утискује себе, и саборце своје, у општи ток живота и борбе.

негве реже, кораци су стали, али путеви гранати остају.

У формалном погледу скупу песама у циклусу „*Пркосне строфе*“ врло је слична и „*Пјесма о биографији друга Тита*“.

Облик је једна од димензија у укупности семиотских знакова. Тај облик, можда, није увек оригиналан, али сигурно и увек одговара песничком схватању односа онога што каже и начина како каже. Према томе, такав облик одговара остваривању набоја пстенцијалних моћи и снаге доживљавања, ритму кретања и повезивања јединица у шире конструктивне целине. Форма прати сваки унутрашњи песников покрет, сваку вибрацију његових осећања.

Уосталом, кад Зоговић ствара, увек се чини да му садржина осећања и хтења одређује форму, нпр. у песми „*Правдање са животом*“:

„*Увребај и удри! Покидај све путеве, сатри нерве —*
да сам, и сакат умукнем и изгњијем“

Ал' ја се не дам: ја волим, ја горим, ја се бијем,
ја бацам у битку сва чула, све резерве“.

И само ови стихови јасно показују да песник у животу има потпуно одређене циљеве. И снагу свога талента рационално подређује томе циљу. *Из речи извлачи све њихове моћи и њима се бори; бори се свим чиме располаже.* Реч је ипак превасходно средство његове борбе. Због тога и бира убојите речи, јаке и снажне комбинације њихове. *Покушава да од речи направи снажна оружја, да њиме удара по противнику, да њиме делује на свести, да њиме руши, али и гради.* Ево неких примера:

Мала?

Питајте њемачке моторизоване звјери

— — —
Вјекове питај!

Олује градобитне:

(Пркосне строфе)

Ударише с мора црне коњице, ударише,
прекопаше поља сањиво-магловита.
Поломише горе, поравнише села,
Разнијеше земљу на копита...

(Црна коњица)

Симболика поезије Р. Зоговића је функционална. Тачно је усмерена. Према томе, песник настоји наћи најадекватнији начин да циљеве оствари.

Разуме се, није све у овој поезији саткано од борбе и убојитих речи. Веома често се предивно лирско ткање уклапа у борбене покличе, ратне буре, слогане или револт над неправдама овога света, нпр.

„Прољећна ноћ по сву ноћ пречешљава
чешљем мјесеца, по сву ноћ пречеткава
четкама кише зелену косу жита.

Понављање речи или корена мајсторски је уклопљено у песничке комбинације и ствара изузетну слику и рађа изузетна осећања.

Р. Зоговић живи у бурним временима наше историје. Он је део те историје. Све доживљава на свој начин и све покушава уобличити у песничке творевине. А затим, не задржава се само у свом времену. Покушава песнички видети и схватити неке елементе и догађања из прошлости. Оставља својеврсне споменике свему што доживи, и себи. Нпр. песма „Скадру око града“ испевана је највећим делом у десетерцу. Песма је песнички прелепа, садржински ужасна. Изгледа као да је истргнута из неке збирке народних песама, али тако је само на први поглед. Ни тај десетерац није преузет; и то је нешто лично песничко, нпр.

„Потаба војска сјенокосе младе,
поломи воћке, потра винограде.

Душманин пали, роби и харачи, —
лелеци трче земљом ко тркачи.

Поворке бјеже. Птице пиште писком.
Земља је тврда. Небо ниско, ниско.

У граду Скадру у присојној страни
три дјевојке љуљају се о грани.

Садржина песме је сва од чемера јада. Природа је поремећена, живот избачен из свакодневног колосека. Читалац готово материјално осећа и доживљава катаклизму насиља, рушења, несреће. Људске патње сублимиране су у стиху: *Лелеци трче земљом ко тркачи, поворке бјеже, а птице пиште писком*. Ништа више није како је иначе. Небо се спушта и то *ниско, ниско*. И као врхунац непоправљивог зла: *три дјевојке се љуљају о грани*.

Метафоричке комбинације су праћене специфичним звучним конструкцијама. Пре свега високотоналним *с и и* итд.

Песник ужасе доживљава на свој начин. Слика у својој укупности показује да је све поремећено. Катаклизма је потпуна. И песник дубоко саосећа. Иза свакога исказа избија силна туга.

Песнички језик Р. Зоговића израстао је на основама стандардног система. Међутим, по природи ствари, тај језик је у лингвистичком погледу део једног континуитета развоја језичкога исказа који укључује, пре свега, опште одлике званичног стандарда, али и традиције израсле на црногорском тлу. Према потреби, Зоговић интегрира и локалне, дијалекатске елементе. Међутим, они никако нису пресудни за укупност одлика Зоговићева стваралаштва.

Зоговићев језик је црногорска ијекавштина. Лексички спада у југоисточни говорни тип. Комбинаторика је, наравно, песничка. Ритам песама се често подешава према садржини њиховој, како је већ речено. Уосталом, сам Зоговић стиховима прокламује како ће се песнички понашати:

„Ја бих да ритам буде пркосни корак поворки,
корак поносних и храбрих у заносном маршу слободе“.

Једна од одлика песничког језика је и *употреба цртице* у неколико функција. Најизразитија је у *означавању еквивалентности*, нпр.

Руке — тамнички крикови
руке — осушени цвјетови
руке — прозобли слијепи мишеви
руке — злогуке промукле кукавице

Жижно место у овој парадигми су руке. Реч се понавља, али сваки пут добија друкчији еквивалент у једначини. Ово се често у Зоговића понавља.

чувари — двоноге доге
шешир — оловно кубе храма
међе — потоци крви
модре шаке висе — обољели гроздови грожђа

Затим у неким стиховима цртица има неку врсту имплицитивне функције.

О, сваке ноћи тако — од нова лишћа до опала
О, сваке ноћи тако — од Триглава до Струмице
О, сваке ноћи тако — од Малеша до Црмнице.

И онда на крају даје синтезу у виду некаквог закључивања:

О, сваке ноћи тако поља клијају и зру.

Затим, цртица се употребљава и у специфичној вези двеју речи, у којој једна има атрибутску функцију, али је веома тешко дефинисати као типичан атрибут, нпр.

кундак-ноге
срце-каса
марш-колона
тамница-комбинат
вјетар-реморкер
или у прилошко-придевској вези:
течно-гласну.

Ове конструкције се могу трансформисати на разне начине, нпр.

кундак-ноге ноге као кундак
марш-колона маршевска колона
тамница-комбинат — између две речи је еквиваленција потпуна тако да је и тамница = комбинат и комбинат = тамница.

Песнички језик Р. Зоговића грађен је на основама Вукова стандарда. Разуме се, са свим особинама језика које су после Вука прихваћене као стандардне. Оно мало особина које су ужега локалнога значаја дају специфичан колорит понеком стиху, али је у том погледу далеко значајније оно што Зоговић као песник гради. Уосталом, ево неких примера из једнога и другог извора.

стихозрака ткива
избожури
папири хапсоносни
успулса
золони мокропаси

корачам убригађен
смјелац
проплотуњен
скоњен
сужњује

гри овце <i>разовчене</i>	<i>раскљуни</i>
зутоне <i>тешкосјене</i>	<i>закљуни</i>
<i>устабљено</i>	<i>особим</i>
<i>чажандареној књизи</i>	<i>росопас</i>
<i>томлаза ракета</i>	<i>фрјододовски</i>
<i>злосан</i>	<i>ококућад</i>
<i>море се упластмаси</i>	<i>ококосад</i>
<i>копљан држак</i> итд.	

Песник Р. Зоговић језиком влада, управља. Он комбинује, креира; он непрекидно ствара. Језик му је инструмент и он постиже све оно што жели исказати језиком. Широке су могућности песникове, и огромна је моћ његова језика. Искази песнички су час парола, час снажни протести, час убојито оружје. А, онда, пуни туге, јада, лепоте, нежности, љубави, пријатељства. Понекад су његови стихови мајсторски компонован вез речи, фонема. Многе песме имају антологијску вредност.

Идеолошка и политичка обојеност његових текстова је честа. Понекад с паролама из дневнога политичкога речника, нпр.

— Побједити — ил' умријети стојећи.
— Шпанија неће умријети на кољенима — умријећемо стојећи!

— Нећемо као убице у братску земљу Шпанију.
— Нећемо ваше смрти. Радници Милана.

Песма „*Парола на зиду*“ посвећена је паролама. Наравно, паролa је увек укључена у шири контекст. Према томе, не делује огољено и само као паролa.

Уосталом, и кад Зоговић изричито каже шта жели од свога живота, и како замишља своју смрт, он помало говори у паролама:

— *Једина смрт коју славим, то је: умријети неслабићем у бици и на муци — у име слободе и живота.*

Песнички језик Р. Зоговића има неколико битних семиотских одлика.

1. Изграђен је, како је речено, на основама Вуковога стандарда, што наравно није ништа ново у нашој књижевности и у овом случају се наводи само због типолошког одређивања датог песничког језика.

2. Идеолошка обојеност садржина, везаних за један одређени тренутак, али и за једну идеологију која има универзални значај. Идеолошки обележена лексика и метафорика носе печат песниковог поимања живота, смисла човековог битисања и односа према свету.

3. Форма је веома разнолика. Прилагођена је садржинама. Ритам је веома разноврсан. Постоји широка скала покрета. Час је моћан, језгровит, па оштар, испрекидан, час ударни, бојовни.

Час је то дивно лирско минуциозно ткање. Понекад до бола осећајно. Ипак, никад размекцано, болесно, покорно.

И сама форма за себе често много говори. И њу би ваљало посебно изучити. Она је значајан елеменат у конституисању поезије Зоговићеве.

Зоговић по вредности свога песничкога језика спада у саме врхове наших књижевника. Он је у поезији оно што је Лалић у прози. Његов језик је његов, самосвојан, па ипак никада нема дезинтеграциону функцију.

Р. Зоговић настоји да буде оригиналан и у свему свој. У томе и успева. Међутим, са друге стране, он не кида ниједну спону која језички повезује. Он својим делом управо те споне и потврђује и обогаћује.

Душан ЈОВИЧ

СЕМИОТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОЭТИЧЕСКОГО ЯЗЫКА РАДОВАНА ЗОГОВИЧА

Резюме

Радован Зоговић сыграл весьма важную роль в развитии литературы на сербохорватском языке и, не взирая на многие противоречивости его жизни, занимает исключительно видное место в нашей современной литературе.

Любое из художественных произведений Зоговића легко узнаваемо минимум по двум характеристикам.

Во-первых, по оригинальности форм и исключительному чутью в выборе содержательных основ его поэзии.

Во-вторых, по богатству и индивидуальному отбору языковых элементов.

Лингвистические основы поэзии Зоговића прежде всего в языковых стандартах, чьи нормы заложили Вук и Даничич. В рамках датой нормы разрабатывалась личная комбинаторика и в полной степени осуществлены творческие силы поэта. И еще — в поэтический язык Зоговића включены элементы языка его родины и поэтической традиции. Этим Зоговић обогатил языковые выразительные возможности нашей художественной речи, а несомненно и поднял уровень своих поэтических творений.

Форма поэзии Зоговића — один из важных семиотических компонентов, который и визуально и функционально дают особый, оригинальный вид его поэзии, и то, как в той части, которая непосредственно включена и действует во времени возникновения, так и в другой, тяготеющей к универсальному, общечеловеческому.

Автор этой работы старался сделать наиболее точный анализ, но и синтез существенных семиотических компонентов, которые структурно определяют поэзию великого поэта.